

Protokoll fört vid besök hos Polismyndigheten i Hallands län, arresten Kungsbacka, den 22 maj 2012

Inledning

Den 22 maj 2012 genomförde JO:s NPM-enhet, på uppdrag av justitieombudsmannen Hans-Gunnar Axberger, besök i flera polisarrestorer i Hallands län. Biträdande enhetschefen Gunilla Bergerén och föredraganden Lars Olsson besökte i det sammanhanget arrestlokalerna i polisstationen i Kungsbacka. Besöket var oanmält.

Bakgrund

Justitieombudsmännen har enligt lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän (JO-instruktionen) tillsyn över dem som utövar offentlig verksamhet för att tillse att dessa följer lagar och andra författningar samt i övrigt fullgör sina åligganden. JO:s tillsyn omfattar bl.a. polisen. Ombudsmännen ska särskilt tillse att domstolar och förvaltningsmyndigheter i sin verksamhet iakttar regeringsformens regler om saklighet och opartiskhet och att medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter respekteras i den offentliga verksamheten.

Av 5 a § i JO-instruktionen framgår att justitieombudsmännen därutöver fullgör de uppgifter som ankommer på ett nationellt besöksorgan (national preventive mechanism, NPM) enligt det fakultativa (frivilliga) protokollet den 18 december 2002 till Förenta nationernas konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (Optional Protocol to the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, Opcat).

Syftet med det fakultativa protokollet är att upprätta ett system för regelbundna besök, genomförda av oberoende internationella och nationella organ, på platser där personer hålls frihetsberövade, för att förebygga tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

Besökets genomförande

Besöket inleddes cirka kl. 11 med att JO:s medarbetare togs emot av närpolischef Christer Bartholdsson och inre befälet Ingemar Hilmersson. Därefter förevisades arrestlokalerna och samtal fördes med inre befälet. Vid tidpunkten för besöket var

ingen frihetsberövad i arresten. En sammanfattande genomgång hölls med Christer Bartholdsson och Ingemar Hilmersson.

lakttagelser m.m. under besöket

Organisation m.m.

Arresten i Kungsbacka har fyra anhållningsceller och fyra tillnyktringsceller och är nyligen renoverad.

Halmstad och Varberg är huvudorter för polisen i Halland. Om arresten i Varberg, (ca 50 km från Kungsbacka) är öppen transporteras ofta frihetsberövade personer dit. Vilken arrest i norra Halland som hålls öppen beslutas av vakthavande befälet vid länskommunikationscentralen i Halmstad. Sommartid kan det även bli aktuellt att transportera personer som är omhändertagna enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. (LOB) från Kungsbacka till arrestintaget Aminogatan i Mölndal som ligger under Polismyndigheten Västra Götaland (ca 20 km från Kungsbacka).

Närpolischefen har det övergripande ansvaret för arresten. Inre befälet har ansvar för tillsyn av arresten och förmansprövning av omhändertaganden enligt LOB. Vakthavande befäl i Halmstad gör s.k. förmansprövning vid andra frihetsberövanden.

Inre befäl är i tjänst vardagar till klockan 22, samt på fredagar och lördagar till kl. 03. Vid andra tidpunkter är vakthavande befäl i Halmstad ansvarig för genomförandet av förmansprövning på distans av omhändertaganden enligt LOB.

Maten köps av och hämtas på ett äldreboende.

Celler och övriga utrymmen

Arresten i Kungsbacka är nyligen renoverad och föreföll synnerligen välstädd och välordnad.

Anhållningscellerna har väggfast brits, skrivbord och sits. Cellerna har toalett med dörr. Handfat och toalettstol är i plåt. Gångjärnen till dörren är täckta med en plåtlist för att förhindra försök till självskada.

Utanför celldörrarna hänger en blankett där det fylls klockslag när en cell är använd och städad och när den intagne släppts ut.

Bemanning

Arresten bemannas vanligen av arrestvakter från ett privat vaktbolag (fram till den 1 juni 2012 bolaget Procura, därefter Secure Security). Arrestvakter från vaktbolaget är förbokade på fredagar och lördagar och större helger och kan ringas in på övriga tider. Vaktbolaget ansvarar för utbildningen av sina arrestvakter. Poliserna behöver utbildning innan de kan tjänstgöra som vakt.

Två arrestvakter tjänstgör nattetid samt när det är fyra arrester eller fler i arresten. Vid tidpunkter när inre befäl är i tjänst och det är färre än fyra arrester tjänstgör en arrestvakt. Polisledningen uppgav att en ensam arrestvakt inte själv öppnar dörren till en cell.

I arrestlokalerna finns bl.a. en sköld och en vit gummibatong.

Möjlighet till daglig utomhusvistelse

Arresten har en nybyggd rastgård. Taket till rastgården består i huvudsak av flätat stängsel, det finns skyl för nederbörd i ena änden av rastgården. På ena kortsidan av rastgården, drygt två meter ovanför marknivån, finns ett galler vilket gör det möjligt att se himmel också på annat sätt än rakt uppåt.

Det framstår som oklart om frihetsberövade personer i Kungsbacka alltid informeras om möjligheten till utomhusvistelse.

Information till frihetsberövade

Polisen upplyste att information om rättigheter vid frihetsberövandet lämnas muntligen vid inskrivningen i arresten. Utländska medborgare tilldelas Rikspolisstyrelsens informationsblad om rättigheter (Information till dig som är misstänkt för brott och därför har berövats friheten). Det saknas en skriftlig rutin för detta.

Vid samtal med intagna som var frihetsberövade i Varberg och överflyttade från arresten i Kungsbacka framkom att de inte syntes ha informerats om sina rättigheter vid inskrivningen i arresten i Kungsbacka.

Underrättelse till anhöriga

Polisledningen anförde att frågor om underrättelse till anhörig huvudsakligen sågs som en förundersökningsfråga, inte som en arresthanteringsfråga. Se protokollet fört vid besöket i arresten i Varberg (dnr 2735-2012) för mer om denna fråga.

Hälso- och sjukvård

Vårdcentralen i Kungsbacka har öppet till kl. 24. Vid övriga tidpunkter kan ambulanspersonal tillkallas för en första bedömning och eventuell vidare transport till Varberg eller Kungsbacka. Jourhavande distriktsläkare kan även kontaktas vid behov.

Avslutande genomgång

JO:s medarbetare redogjorde för vad som kommit fram under besöket.

Jag har tagit del av protokollet. Vad som framkommit föranleder för närvarande inte några åtgärder från min sida.

Hans-Gunnar Axberger